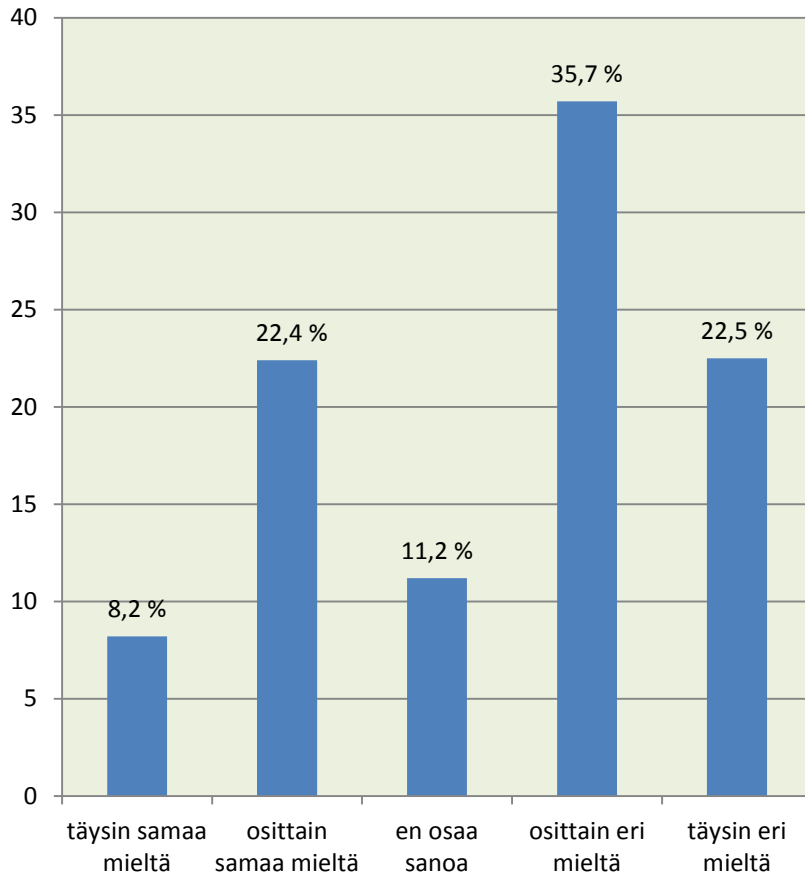

7a. Valtaosa vastaajista ei kannata yleiskieleen pelkkiä oikein–väärin-sääntöjä.

VÄITE: Mielestäni kaikesta pitäisi olla selvä oikein–väärin-sääntö.

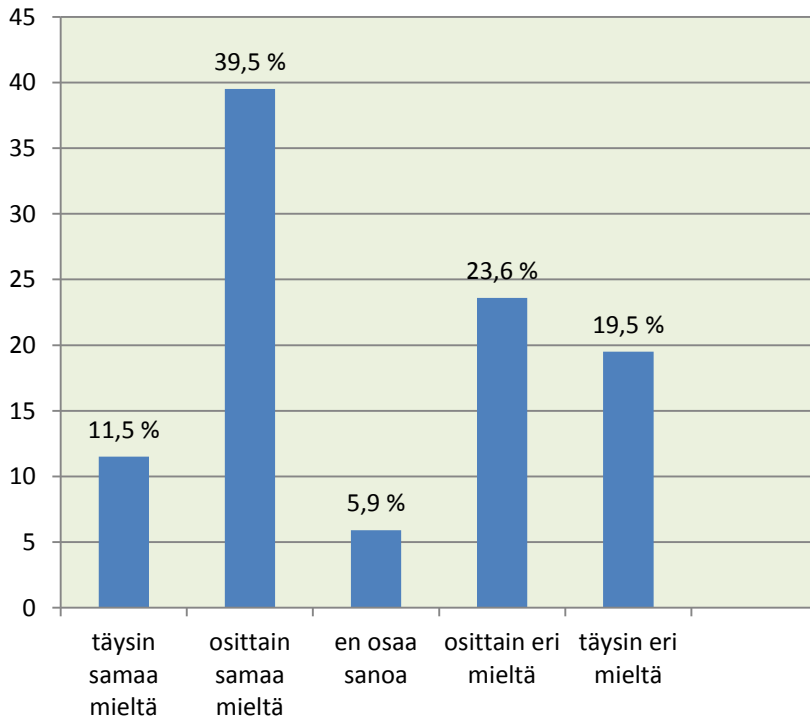
Vastaajista vajaa kolmannes oli väitteestä täysin tai osittain samaa mieltä. Naiset kannattivat tiukkoja sääntöjä hieman enemmän kuin miehet, ammattikoulututkinnon suorittaneet (52 %) selvästi enemmän kuin yliopistotutkinnon suorittaneet (24 %). Noin joka kymmenes ei osannut ottaa kantaa. – Vastaajien kommentteja:

- Kielen ensisijainen tarkoitus on palvella ihmisten välistä viestintää. Liika normitus ei palvele sitä tarkoitusta. (yliopistotutkinnon suorittanut mies)
- Säännöt eivät voi olla itseisarvo. Jos moni eri muoto toimii, mitä niitä kriminalisoimaan. (yliopistotutkinnon suorittanut nainen)
- Joskus jopa apusäännöllä tarkastaminen ei selvennä sitä mikä on oikea tapa kirjoittaa asia, se hämäänyttää. (ammattikoulun suorittanut nainen)
- Pidän selkeistä säännöistä kielessä ja koen ne oppimista ja käyttämistä helpottavina. (lukion suorittanut nainen)

7b. Noin puolet vastaajista pitää tiettyjä yhdyssanasääntöjä hämmentävinä.

VÄITE: On hämmentävää, että tietyissä tapauksissa sanat voi kirjoittaa sekä yhteen että erikseen (esim. *vedenkulutus* ja *veden kulutus*).

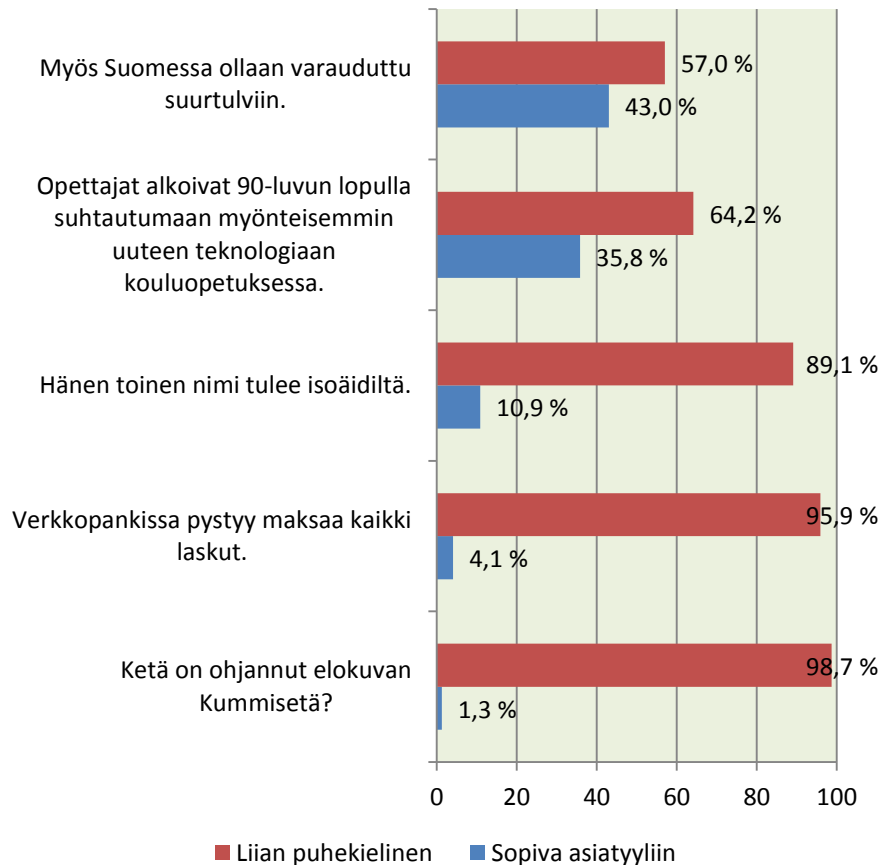
Vastaajista noin puolet oli väitteestä täysin tai osittain samaa mieltä. Naiset kannattivat tiukkoja sääntöjä hieman enemmän kuin miehet, vanhemmat enemmän kuin nuoret ja ammattikoulututkinnon suorittaneet (63 %) selvästi enemmän kuin yliopistotutkinnon suorittaneet (45 %). – Vastaajien kommentteja:

- Juuri tällaisten esimerkkien kanssa joudun usein pähkäilemään töissä, joten helpottaisi jos näistä olisi selvät säännöt. (26–35-vuotias)
- Toisaalta vain museoidussa kielessä voi olla 100-prosenttisesti kattavia sääntöjä – elämä karttaa täyttää symmetriaa ja säännönmukaisuutta. (46–55-vuotias)
- Yhdyssanat ovat vaikeita, varsinkin kun tuntuu, että niiden käyttö muuttuu ajan myötä (erikseen kirjoittaminen lisääntyy). (46–55-vuotias)
- Yhdyssanojen kirjoittaminen on yleinen kompastuskivi. Eikö koulussa enää opeteta, milloin sanapari kirjoitetaan yhteen, milloin erilleen? Senhän kuulee, millä sanalla on paino; tämän kirjan kansi / tämä kirjankansi. (66–75-vuotias)

7c. Monien mielestä *olla*an tehty ja *alkaa* tekemään sopisivat asiatekstiin, mutta harva kannattaa *ketä*-sanan käyttöä *kuka*-sanan sijasta.

ARVIOINTIPYYNTÖ: Seuraavassa on esimerkkejä erilaisista kielen piirteistä. Arvioi, miten sopivia ne ovat sinun mielestäsi kirjoitetussa asiatekstissä (esim. sanomalehden uutisessa).

Miehet pitivät monia tapauksia asiatyyliin sopivampina kuin naiset; samalla kannalla olivat ammattikoulun suorittaneet verrattuna yliopistotutkinnon suorittaneisiin. – Vastaajien kommentteja:

- ”Ollaan varauduttu” ja ”alkoivat suhtautumaan” eivät mielestäni ole järisyttävän suuria virheitä, ja ne ovat nykyään niin yleisessä käytössä että menevät asiatekstissäkin. Muut kuulostavat omaan korvaani varsin tönköiltä, vaikken niitä periaatteellisesti vastustakaan.
- Kirjoitetun tekstin on oltava kirjakieltä. Monet esimerkeistä raastavat korvaa kuultuinkin, kirjallisina ne näyttävät täysin kielenvastaisilta.
- Ovatko nuo esimerkit edes puhekieltäkään?
- Juuri tämä ”pystyy maksaa”-lausahdus on sitä, mihin suomen kieli on vahvasti valitettavasti menossa. Aikuisten puheessa en sitä juuri ole tavannut, joten en ymmärrä, mistä lapset ovat sen oppineet.
- *Ketä*-sanan käyttö ja possessiivisuffiksittomuus tuhoavat suomen kielen.